

Rozsah práce

Práce se rozkládá na 91 číslovaných stranách, z toho samotná textová část na 76 stranách, což odpovídá standardní struktuře práce tohoto typu. Práce obsahuje značné množství tabulek a obrázků (27, resp. 26), naopak neobsahuje ani jednu přílohu.

Volba tématu

Téma práce je aktuální a v současnosti často diskutované.

Cíl práce a jeho naplnění

Cílem práce je, cituji „...především zaktualizovat závěry studie doktora Šídla“. Od sepsání této studie, resp. dizertační práce, uběhlo šest let, což není dlouhá doba, nicméně je pravdou, což diplomant v práci zdůrazňuje, že od té doby došlo k zásadním změnám v počtu studujících, absolvujících a nově vstupujících zubních lékařů do zdravotnického systému v Česku a aktualizace výpočtů, a jejich porovnání, by mohl být jedním z cílů práce, nikoliv však jediný. Autor se ale až přespříliš opřel až nekriticky o práci oponenta tohoto posudku, nepodrobil téma kritickému zhodnocení jiných prací a přístupů; převzal z větší části – a ne vždy úplně korektně – metodologický postup k hodnocení a modelování vývoje počtu a struktury lékařů, nicméně publikované závěry, a především způsob jejich prezentace, je nedostatečný.

Struktura práce

Při pohledu na obsah, dalo by se předpokládat, že práce má logickou strukturu, odpovídající požadavkům na zpracování práce tohoto typu (upozorňuji, že pouze na úrovni hlavních kapitol – názvosloví a používání dílčích podkapitol je značně diskutabilní). Nezvyklý je možná přístup k verifikaci vstupních hypotéz, kdy de facto do kapitoly 8 „Odpovědi na otázky a vyhodnocení hypotéz“ vložil hlavní výsledky práce, což se ale v celkovém pohledu nejvíce nepříjemně a do struktury práce to zapadá. Struktura však není jediné, co by měla závěrečná práce obsahovat, důležitější je obsah samotný a dodržování základních pravidel při psaní kvalifikačních prací...

Práce s literaturou

V práci s literaturou spatřuji asi největší nedostatky. Zarážející je především slabý rozsah použitých prací, který se odráží v prakticky neexistující diskusi s literaturou nad sledovaným tématem, přičemž prací na toto téma bylo za posledních několik let publikováno několik, a to jak tuzemských, tak především zahraničních. Úzké zaměření na použitou literaturu se odrazilo posléze i v samotném zpracování tématu. Druhým aspektem, který může mít však dalekosáhlejší důsledky, je špatná práce s citacemi. Samotný text práce obsahuje minimum odkazů na literaturu, často jsou používány parafráze, či si troufám tvrdit i přímé citace, bez jejich správného zápisu, resp. žádného (např. kapitoly 3 a 6). Tímto se práce dostává do problematiky částečného plagiátorství, což by už samo od sebe mělo být důvodem k neobhájení závěrečné práce (nejen) na půdě Univerzity Karlovy.

Metodologické postupy

Jak již bylo řečeno, práce se opírá pouze o jeden metodologický postup, aniž by bylo podroben kritickému rozboru. Navíc, použité metodologické kroky často jsou neúplně interpretovány. Oponent této práce je autorem použité metodologie, přesto měl při čtení diplomové práce problém správně pochopit daný postup (nepřesně/neúplně uváděný postup při přesunu věkových kohort, k vymezení hraničních věků, určení období vstupu a výstupu apod.).

Přínosy práce

Těžko hodnotit přínosy práce. Cílem práce bylo zaktualizovat dříve publikované výsledky, ale v práci nedochází k porovnání nově vypočtených hodnot odhadovaného počtu a struktury zubních lékařů s těmi již publikovanými, proto si čtenář nemůže ani udělat obrázek, zda nějaké inovativní či alespoň potvrzující údaje práce obsahuje. Práce

je doplněna na stranách vstupů o nově evidované počty „nových lékařů“, ale to je na práci tohoto typu poměrně málo. U odhadů do budoucna autor pracuje i s průměrnou výší úvazku, což je správný a částečně inovativní postup, který s ohledem na nedostupnost údajů o průměrné výši úvazku podle věku a pohlaví zubního lékaře nemohl být v dřívějších studiích uplatněn.

Zásadní připomínky k práci

K práci oponent má celou řadu připomínek, přičemž mezi zásadní lze řadit následující:

- Již zmiňovaný značně poddimenzovaný přehled literatury v kapitole 2...
- Způsob psaní textu – text je psán značně „syrově“, nedostatečně „vědecky“, často sklouzává autor do nevhodného používání slov, pojmů apod. To se odráží i na obsahu sdělení jednotlivých názvů jak (pod)kapitol, tak titulků grafických objektů – názvy jsou nejasné, nepřesné, bez časového určení apod.
- Student dostatečně neprostudoval dostupné datové zdroje, např. základní informace o počtu, struktuře a např. průměrném věku zubních lékařů i v regionálním pohledu jsou již několik let publikovány v Ročenkách VZP ČR.
- Kapitola 3.1 má snahu popisovat „teorii“ – obsah kapitoly má k popisu některé teorie značně daleko, jedná se o popis prostředí, ve kterém docházelo a dochází ke změnám v počtu a struktuře zubních lékařů.
- Nesoulad informací v textu – na s. 37 je uvedeno, že průměrný počet zubních lékařů na 100 tis. obyvatel v roce 2013 byl dle ÚZIS ČR jednou 70,8 a podruhé z tabulky 67,1. Oponenti tuší, že jde o porovnávání dvou hodnot, které vycházejí z odlišných datových zdrojů (RLZF vs. Eurostat), nicméně toto není dostatečně zdůrazněno a čtenáře toto může mást.
- Nenávaznost popisovaných informací – např. průměrný věk zubních lékařů je diskutován na s. 38, aby posléze na s. 41 se objevila kapitola „Průměrný věk zubařů“... takovýchto nelogických „přeskoků“ je v práci několik (např. regionální rozdíly a po nějaké době vložená kapitola Geografické rozložení...).
- Nelze pochopit porovnávání věkové struktury v roce 2012 a následně v roce 2013, zvláště při použití pětiletých věkových kategorií; stejně tak je tomu co do počtu zubařů na 100 tis. obyvatel v regionálním pohledu v kapitole 7.1.11.
- Kapitola 7.2.3: autor odkazuje na práci, z které metodologicky vycházel, že křivka salda pohybu zubních lékařů byla vyrovnávána pomocí software SAS s cíle nalezení co nejvhodnější možné křivky... Následně ukazuje obr. 16, přičemž však není jasné, zda použitý postup „vyrovnávání“ použil také či nikoliv...
- Kapitola 7.2.5: vstupní předpoklady k sestavné modelového odhadu jsou formulovány velmi vágně, čtenář se ztrácí, zda a případně kolik modelů má být vypočteno, co do nich vstupuje apod. Kapitola se jmenuje „Odhad budoucího počtu zubních lékařů, ale chybí v ní jakékoliv grafické znázornění odhadovaných počtů, když ne formou grafu, tak alespoň tabulkou (tu nalezne čtenář až v kapitole 8.2.1).
- Kapitola 8 – je vidět, že autor tuto kapitolu psal asi ve velkém časovém presu (což částečně potvrzuje v Závěru) – v textu se čtenář v této kapitole obzvláště ztrácí, hlavní výsledky práce by se daly prezentovat daleko pro čtenáře přívětivějším způsobem.

Méně závažné připomínky, které by však měly být zmíněny:

- s. 18: tituly CSc. a DrSc. se již neudělují od roku 1998... nelze tudíž napsat, že absolventi doktorského studia zubního lékařství mohou získat tyto tituly...
- Nevyváženost jednotlivých kapitol – např. kapitola 7.1.14 „Použitá projekce“ je v porovnání s ostatními kapitolami předimenzovaná (...nebo spíše možná ostatní kapitoly jsou poddimenzované).
- s. 57: opravdu potvrzení o trestní bezúhonnosti vydává Česká stomatologická komora...?
- s. 57: opravdu si autor myslí, že v českém prostředí mají zubní lékaři natolik vyšší sebevražednost, než ostatní lékařské profese, že tomu věnuje poměrně značnou část pozornosti?
- Seznam literatury – nejen, že zápis není plně korektní, ale těch několik málo položek mohlo být alespoň seřazeno podle abecedy.

- Zdroje dat – autor v Závěru práce píše, jak žádal a zakupoval data z ÚZIS ČR – nikde v seznamu zdrojů dat to však není uvedeno.

Grafické prvky a přílohy

Práce po grafické stránce není dobře zpracovaná. Jedná se převážně o:

- nejednotnost grafických objektů, chybné zpracování jednotlivých částí grafů (číselné osy apod.), chybějící legenda u obr. 2., nejednotné rozestupy hodnot na ose x u obdobných grafů (např. obr. 13 vs. 14 a 15...);
- nevhodné použití grafů pro zobrazení věkových struktur;
- regionální rozdíly by si zasloužily použití kartogramů;
- obr. 22 a 25 – věkové struktury mají ženy zde na levé straně, ačkoliv předcházejí grafy s „věkovými pyramidami“ to měly naopak...

Formální stránka

Formální zpracování práce je na slabé úrovni, vyskytuje se značné množství typografických chyb.

Jazyková stránka

Po stylistické stránce je patrná nezkušenost autora se psaním odborného textu. Práce často působí spíše jako text seminární práce, referátu, než jako závěrečná kvalifikační práce pro získání titulu magistra.

Z výše uvedeného hodnocení je zřejmé, že jako oponent mám k předkládané diplomové práci celou řadu připomínek. Jedná se především o velmi špatnou práci s literaturou, a to jak do jejího rozsahu, tak především, do jejího správného použití a korektního citačního zápisu. Dále je to poměrný malý přínos výsledků práce, kdy lze často pochybovat o korektnosti vypočtených hodnot, jelikož metodologický postup je mnohdy nedostatečně popsán či aplikován. Celkově se tak domnívám, že práce Bc. Jonáše Hanáčka nespĺňuje požadavky kladené na zpracování závěrečných prací podobného typu, a proto

navrhuji nepřijmout předkládanou diplomovou práci k obhajobě.

RNDr. Luděk Šídlo, Ph.D.

Praha 2016-05-20